UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Onvs Ecclesiae.|| In hoc libro ... admiranda quædam ac planè obstupenda, de septem ec-||clesiæ statibus, abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem calamitatibus ex sanctor[um] pro-||phetijs & ...

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De septimo ecclesiae statu. Cap. 66

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

Visual Library

S.ca.33.§.1. bus,plures q̃ antea in fide Chriſti homines roborabũtur.
VII § Poſt Antichriſti interitũ,vtpote infra ſeptimum eccleſiæ ſtatum fu
turam eſſe communem concordiam, per Gog tamen interrumpẽdam, Sibylla
refert inquiens,poſt abominationem reuelabitur veritas,cognoſcetur & agnus,
I.ca.66.§.3. cui regiones & regna colla ſubmittent,& erunt vniuerſi terrigenæ cõuenientes
I.ca.68.§.2. in vnũ,vt ouile ſubeant & virga regantur in vna,& modicũ tempus erit. Deinde
facit mentionem de Gog & Magog,ſuorumq́ꝫ ſatellitũ,dicẽs:Poſt hæc fiet mul
tarum gẽtium beſtialiter viuentiũ congregatio, orbis in decẽ ſceptra diuidetur,
præcedẽt turpiſſimi cõcubitus,cõceptus abominabiles,tũc caput ipſoꝝ .ſ. Gog
S.c.64.§.1. reges multos mẽte afficiet,quoſdã ſub iugo ſubmittet,ſpõſa.i.eccleſia ſilebit, gal
S.eod.§.6 lus.i.clerus rauceſcet.ſ.negligẽtia p̃dicãdi, fiet agni.i. Chriſti cõtumelia,& ap-
S.ca.61.§.8. ponet abominatio os in cõtumeliã,vt nomẽ altiſſimi deleatur, ſibi primæuam.i.
I.c.69.in pr Antichriſti vel Luciferi ſuperbiam applicabit,dicens verba blaſphemiæ, donec
I.c.68.§.11. tres pedes ſeniq́ꝫ abbreuiati diſcurrãt.Hoc poteſt intelligi etiam de Antichriſto,
& S.c.62 §. qui tribus annis cũ dimidio regnabit.Sequitur in Sibylla de pace mũdi poſt Gog
11.& I.c.69. recuperãda & duratura vſq; ad extremi iudicij tẽpora.Et apparebit veritas & iu
§.6. ſtitia,om̃esq́ꝫ.ſ.homines abominatiões abijcient & cõuertẽtur ad agnũ. Aquam
S.eo.§.1 ſcilicet baptiſmi profitebuntur apellæ .i.Iudæi,& non erit diuerſa profeſſio, ſed Iohan.10.
I.ca.69.§.3. vna concordia,grex vnus, idem ouile.
I.c.70.i.pr. VIII § Poſtremo Sibylla nũtiat futuꝝ iudiciũ inter alia inquiens: Porrò in
proximo erit examen,audient terrigenę minas examinis,ineffabilia concinẽtur
S.ca.53.§.8 in tuba,venient in cõſpectu agni abominationes peccatorum & vltionis appeti
tus,deſcendet ignis terribilis qui vniuerſa creata vſq; ad æthera cõcremabit,ve-
niet de cœlo vox terribilis aduocans vniuerſoꝫ vt veniãt ad examen.Item de car
nis reſurrectione dicit. Fiet autem ineffabiliter corporis & animæ redintegratio, 1.Coꝝ.5
I.ca.68.§.7. vt recipiat vnuſquiſq; pro merito retributionem gloriæ vel pœnæ. Tũc appa-
I.c.70.in fi. rebũt vincti reges ac principes,& videbũt agnũ in throno terribili vt retribuat
S.eo.§.2. vniuerſis,à dextris eius benedictio,maledictio procedet ad leuam. Iudicabit aũt
S.c.17.vſq; bonos & malos,vt illos ſenſim eleuet. Hos vero in ſortẽ dæmonũ vorabit auer- Matt.25
huc. nus.Hæc noſtrę materię accõmodatiſſima Sibyllæ vaticinia ſunt extracta ex bi- 2.Coꝝ.5
bliotheca ſancti Georgij maioris Venetiarum.

¶De ſeptimo eccleſiæ ſtatu.
Cap. LXVI.

S.c.16.in fi. EXpeditis reuelationibus ærumnarum in quinto & ſexto ſtatibus modo
concurrentibus eccleſiæ latinę imminentium,reuertendum eſt ad ipſius
eccleſię ſtatum ſeptimum.Qui & ſi à nobis ſit remotus, tamen pro præ-
S.c.64.in fi ſentis collecturæ concluſione aliquid de eo cenſeo eſſe diſſerendũ. Hic
& I.eod.§.3 ſtatus figurabitur in tranquillitate,quæ poſt primum væ aduemet eccleſiæ,ipſe
& I.c.67.§6 vero ſeptimus ſtatus figurabit octauum & cœleſtem ſtatum, quoniam tunc ap- Luc.21.in fi
propinquabit redemptio noſtra.Is ſeptimus ſtatus eſt remiſſionis, ſicut quondã Deut.15.31
fuit ſeptimus annus.Scriptum eſt eñ:Si emeris ſeruũ,ſex annis ſeruiet tibi,in ſe- Exodi.21
ptimo egredietur liber gratis.Item ſex annis ſeminabis terram tuam, anno autẽ Exodi.23
ſeptimo dimittes eam & requieſcere facies,ita & in vinea & olueto tuo. Nã ſe- 2.Eſdr.10
ptimo anno ſabbatum erit terræ requietionis domini. Hinc iubemur dimittere
annum ſeptimum & exactionem vniuerſæ manus.
I § Pluribus preterea locis veteris ſcripturæ ſeptimus eccleſię ſtatus p̃figu- Gene.2.
ratus ẽ.Nã deus die ſeptimo cõpleuit op⁹& bñdixit diei ſeptimo. Cũq; trãſiſſent Gene.7.
ſeptẽ dies,aquę diluuij inundauerũt ſup terrã. Et menſe ſeptimo requieuit archa Gene.8.
ſup mõtes Armenię.Expectatiſq; ſeptẽ diebus Noe dimiſit colũbã ex archa. Al Exodi.29
tare deiniq; ſeptẽ diebus expiatũ & ſanctificatũ erat ſanctũ ſanctoꝝ. Aaron eñ Leuiti.8
aſperſerat altare ſeptẽ vicibus,ſeptẽq; diebus finiebat cõſecratio,qm̃ in archã Noe Gene.7.
S.c.58.§.9. animãtia mũda ſeptena fuerãt collecta.Itẽ plaga lepræ ſeptẽ diebus cõſideranda Leuiti.13
fuit.Heliſęus quoq; ad Naam dixit:Lauare ſepties in Iordane & mundaberis. Iu 4.Reg.5
dæis inſuper p̃ceptum fuit,vt ſeptẽ diebus azima comederẽt,totidẽq; diebus ſa- Exodi.13.
crificiũ offerrẽt,ac nullũ opus ſeruile facerẽt ni die ſeptimo q erat dies celebrior Leuit.23

Nume.28 & ſanctior, Item locutus eſt dominus ad Moyſen: Numerabis tibi ſeptem hebdo g̃.ca.9.§.7.
Leui.25. madas annoꝝ.i.ſepties ſeptem, & clãges buccina mẽſe ſeptimo: Septimo igiẗ die &.ĩ.eo. §.3.
Ioſue.6. ſacerdotes tollebãt ſeptẽ buccinas, quaꝝ vſus eſt in iubilęo, & præcedebãt archã
2.Paraly.7. dñi, ſeptiesq; circuibãt ciuitatem Hiericho, & obtinuerũt eã. Vnde Salomon fe-
& ca.30 cit ſolemnitatẽ in domo dñi ſeptẽ diebus, & omnis Iſrael cum eo eccleſia magna
Thob.11 valde, feceruntq; filij Iſrael in Hierl'm ſolẽnitatẽ azymoꝝ ſeptem diebus in lętitia
Heſter.1 magna. Sic Sara vxor filij Thobiæ, ingreſſa eſt poſt ſeptẽ dies, & tot diebus epu-
lantes om̃es cũ gaudio magno. Aſſuerus item iuſſit ſeptẽ diebus conuiuiũ præpara
ri, & die ſeptimo præcepit ſeptẽ eunuchis vt introducerent reginam Vaſthi, vbi
ſeptem duces primi poſt regem reſidebant. Prænotatę ac plures aliæ figũræ ſepte
nariæ ſignificant futurum eccleſiæ ſtatum ſeptimum.

II § Qui incipiet à futura concione Enoch, & Heliæ, vel à ſcd'o aduentu g̃.c.7.§.8
Apo.3 Chriſti, quãdo ſua illuſtratione interficiet Antichriſtũ, durabitq; vſq; ad extremũ g̃.c.62.§.4.
Apo.21. iudiciũ. Idem ſeptimus ſtatus in Apocalypſi deſignaẗ per eccleſiã Laodicæam, & &ĩ.c.67.§.3
Cath.Senẽ. eſt quædã quieta participatio futuræ gloriæ, ac ſi cœleſtis Hierl'm in terrã deſcen- g̃.c.64.§.8.
ca.101 derit. Et hæc cenſeẗ eſſe æternæ vitæ arra, de qua plene in Cathari. Seneñ. quã etiã g̃.c.60. §.3.
Pſalm̃.16 in præſenti ſtatu pacifici prægustãt, qui quietanẗ, & ſatianẗ hic diuina gratia nullis &.g̃.ca.59.
Cath.Senẽ. perturbationibus impediti, & in futuꝝ ſatiabunẗ diuina gloria. Nã in dei charita- in fine
c.85. in fine. te & patiẽtia pfecti, hic ſunt beati, carentes malo propriæ voluntatis deſiderio, q̃d ĩ.c.70.§.11.
Cath. Senẽ. in peruerſis, iuxta ſui amorẽ viuẽtibus, eſt pœna præſentis ſupplicij, & arra futuri g̃.c.56.§.13.
c.48.&.129. inferni, nẽpe iſti frequenter inquietanẗ, aut deſiderio acquirẽdi, aut timore pden-
Ecc1.4.&.5 di tpalia, & ita nunq̃ ſatianẗ, quia anima eoꝝ quæritãs non deũ, ſed creata, in ipſis ĩ.c.70. §.10
Pſal.106. deficit. Hoc eſt præmium diaboli quem ſequuntur.

III § Septimus itaq; ſtatus erit arra cœleſtis pacis, & quædã tẽporalis bea
Iob.5 titudo. Hinc eſt illud Iob: In ſex tribulationibus liberabit te, & in ſeptima non tã-
g̃.c.65.§.7. get te malum, licet hoc videaẗ falli in perſecutione Gog, ideo vide quæ ob id ſupra g̃.c.55.§.9.
&.ĩ.cap.69. & infra ſunt annotata. In ſeptimo deniq; ſtatu vniuerſi terrigene, Sibylla atteſtã- &ĩ.c.68.§.2
in princ. te, conuenient in vnũ, quãdoquidem is ſtatus repræſentat ſabbatũ, & quietem ani ĩ.c.69.§.6
Gene.2. mæ Chriſti in ſepulchro iacentis. Et adaptaẗ ſeptimo diei, qui erit benedictus & g̃.eo.§.1.&
Philip.4 ſanctificatus ac liber ab omni ope ſeruili, fruens requie & pace, quæ exuperat oẽm ĩ.eo.§.5
2.de ci.dei 7 ſenſum, & ſic apparet ſabbatiſmus, & quies pſentis ſeculi. Hinc Auguſtinus, poſt g̃.c.5.§.8
Gene.1 ſextũ inquit millenariũ fiet ſabbatiſmus, id eſt, vocatio ſancta poſt labores annoꝝ
2.Pet.5 ſex miliũ habitãs in pręteritis ſex ſtatibus eccleſiæ, videlicet, à principio quo ſexta
die creatus eſt hõ, & magni ſui peccati merito in huius mortalitatis ærumnas de Gene.3
paradiſi felicitate demiſſus, quoniam ſcriptum eſt: Vnus dies apud dominum, ſi- g̃.c.65.§.1
cut mille anni, & mille anni ſicut dies vnus. Sex annorum milibus, tãquàm ſex die
bus impletis, ſequitur velut ſabbati ſeptimus in annis mille poſtremis, ad hoc ſcili g̃.eo.in pri.
cet ſabbatum ſeptimi ſtatus celebrandum: ſiquidem aliquæ deliciæ ſpirituales in &ĩ.eo.in fi.
illo ſabbato iuſtis affuturæ ſunt, nam hoc quoque aliquando Auguſtinus opinatus
eſt, & forte non male.

Ioachim de IIII § In ſeptimo itaq; eccleſiæ ſtatu diſcurret ſeptimus & vltimus huius
vlti. tribula- ſeculi millenarius. De quo in Apocalypſi ſcribitur: Qui non adorauerunt beſtiam
tionibus vixerunt & regnauerunt cum Chriſto mille annis. Non quòd poſt Antichriſtum g̃.c.61.§.13.
Apo.20. vſq; ad extremum iudicium mundus tantum mille annis duret, ſed tanto tempore
quãtum deo placuerit. Nemo autem præter deum ſcit ſpacium interualli vſq; ad g̃.c.63.ĩ pri.
Acto.1 extremũ iudicium, quod pater poſuit in ſua poteſtate. Ioachim putabat illud ſpati &.ĩ.eo.§.9.
Vbertinus um breui concludi tpe. Vbertinus cõtrariũ arbitraẗ, vtriuſq; opinionẽ in ſuperio g̃.c.7.§.8
ribus tetigi. Vltimo quippe Chriſtus quaſi diuina iuſtitia compulſus, propter ma- g̃.ca.62.§.5
litiæ exuberantiã ad extremũ veniet iudicium, apparet nãq; mundum in ſui fine
malis pernicioſiſſimis maculatum iri, ex Euangelica relatione, vbi narratur: Cum g̃.c.18.§3 et
Lucæ.18 venerit filius hominis, putáſne an inueniat fidem in in terra? In iudicio igitur ex- g̃.c.64.§.1.
1.Coꝝ.15 tremo tãta mala vindicabunẗ, ac ob ea mundi ruina fiet vniuerſalis. Et ſcd'm Apo g̃.c.44.ĩ fi.
ſtolum Chriſtus tradet regnũ deo patri, cum euacuauerit omnẽ principatũ, & po &ĩ.c.70.§7
Pſalm̃.109. teſtatẽ, & virtutẽ. Oportet aũt Chriſtũ regnare, donec ponat om̃es inimicos ſub g̃.c.62.§.8.
1.de tri.8 pedibus eius, prout Auguſtinus determinat in libro de Trinitate, pſecutores enim &ĩ.c.70.§.1

Chriſti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſ̄.c.62.§.9. Chriſti & eccleſiæ, eotunc penitus perdentur.
V § Porrò in ſeptimo eccleſiæ ſtatu implebitur ſententia apoſtoli dicẽtis:
ſ̄.co.§.3. Relinquetur ſabbatiſmus populo dei, & oportet dari fidelibus pacem & regnum Hebr.4.
pacis, ſublatis vniuerſis aduerſarijs Chriſti. Conſummatis enim diebus luctus ele-
ctorum ſuorum, adducet tempus pacis & innocentiæ ac ſcientiæ, quoniam fide-
les vincet infideles. Perhibetur nanq; ſeptimus angelus, id eſt vltimi prædicato- Apoca.16
ſ̄.ca.62.§.9 res poſt interitum Antichriſti ſecure cõtionantes, effudiſſe phialam ſuam in aerẽ
ſ̄.c.46.§.1. id eſt, in dæmones inibi habitantes, & facta ſunt fulgura ſcripturarum & voces Alia expoſi
ſermocinantium & tonitrua comminationum, quibus reuocabuntur peccatores tio.
& terræmotus factus eſt magnus qualis nunquàm fuit, quia homines à terrenis
ſ̄.c.62.§.9. mouebuntur ad cœleſtia ſeu ad pœnitentiam. Et fracta eſt ciuitas magna, id eſt,
& i.c.68.§.3 cõgregatio iniquoꝝ, & ciuitates gentiũ ceciderũt, & incipiet regnũ dei.
VI § Vlterius in ſeptimo ſeculo doctore nõ erit opus, quoniam quilibet
ſcripturas tũc facile intelliget, præceptaq; dei ſponte obſeruabit. De hoc Eſaias:
Erit in nouiſſimis diebus præparatus mons domus domini, & fluent ad eũ omnes Eſaiæ.2.
gentes & dicent, venite, aſcendamus ad mõtem domini, & docebit nos vias ſuas
& ambulabimus in ſemitis eius, quia de Sion exibit lex & verbũ domini de Hieru
ſalem. Similiter apoſtolus inquit: Nolite ante tẽpus iudicare quouſq; veniat do- 1.Coꝛ.4.
minus, qui illuminabit abſcondita tenebraꝝ, & manifeſtabit cõſilia cordium, &
tunc laus erit vnicuiq; à domino.
VII § Cæterum in Apocalypſi ſcribitur: Poſt bellum agni contra Anti- Apoca.18
chriſtum, deſcendit angelus de cœlo habens poteſtatem magnam, & terra illu-
ſ̄.ca.5.in fi. minata eſt à gloria eius. Eo tunc enim ſecundum Vbertinum elucidabitur intelli
& i.eo.§.8. gentia Apocalypſis, & aliarum prophetiarum, quo ad ſecundum Chriſti aduen-
tum. In quo non ſolum perſequutores eccleſiæ ſupprimentur, ſed etiam iuſti illu
minabuntur. Ait enim Eſaias: Ecce deus noſter vltionem adducet retributionis, Eſaiæ.35
deus ipſe veniet & ſaluabit eos, tũc aperientur oculi cæcorum & aures ſurdorum
patebũt. Et infra: Ego ante te ibo & glorioſos terræ humiliabo, & dabo tibi the- Eſaiæ.45
ſauros abſconditos & archana ſecretorum, vt ſcias quia ego dominus. In nouiſſi- Hiere.30
mo dierum intelligetis ea.
ſ̄.ca.63.§.6 VIII § Præterea ſol ſapientiæ Chriſtianæ tũc erit in ſeptuplũ lucens. i. elu
& i.c.70 §4 cidatus ſicut lux ſeptẽ dieꝝ, vtpote tempore ſeptimi ſtatus. Vnde idem Eſaias:
ſ̄.ca.19.§.5. Erit lux lunæ, ſicut lux ſolis, & lux ſolis erit ſeptupliciter, ſicut lux ſeptem dieꝝ. Eſaiæ.30
ſ̄.eo.§.7.& Ad idem in Apocalypſi: Facies ſeptimi angeli erat vt ſol, quia in futuro ſeptimo Apoca.10
i.ca.67.§.3. ſeculo contemplatio & notitia ſcripturaꝝ ſplendeſcet, ac adeo illuminabit homi
in fi. nes, vt veritas clareſcat tanq̃ ſol.
IX § Ad pmiſſa faciũt verba Chri diſcipulis ſuis dicẽtis. Multa habeo vo- Iohan.16
ſ̄.c.63.§.1& bis dicere, ſed nõ poteſtis portare mõ. Cum aũt venerit ille ſpũs veritatis, vtpote
i.ca.67.§.3 in ſtatu ſpũs ſancti, docebit vos oẽm veritatẽ. Et infra: Hæc in prouerbijs loquu- Iohan.16
in prin. tus ſum vobis. ſ. tpe primi ſtatus, tpe aũt ſeptimi ſtatus, veniet hora cũ iam nõ in
prouerbijs. i. ſimilitudinibꝰ loqr vobis, ſed palã de pre meo annũtiabo vobis. q.d.
ſ̄.ca.58.§.7 Tũc nõ erũt parabole ſeu ſimilitudines qñ hoies illuminabũtur. Nihil qppe ab- Lucæ.8.
& i.c.67.§3 ſconditũ quod nõ manifeſtetur, neq; occultũ quod nõ veniat in palam. Inter illa Matt.10
ſ̄.c.7.i prin multa, quæ Chrũs habet nobis dicere, etiã illã diẽ & horã ſecũdi aduẽtus Chriſti Marci.4
ſ̄.eo.§.4 (quã prẽter deũ ſcit nemo) Auguſtinus intelligit cõprehẽdi. Quãdiu enim ſerui ſu Mat.24.
mus huius mũdi, altiora de deo capere nõ poſſumus, qm̃ carnalis homo nõ perci- 1.de tri.12.
ſ̄.ca.63.§.3 pit ea q̃ ſunt ſpũs dei. Quocirca Chriſtus ad diſcipulos inquit: Iam. ſ. in ſtatu ſpũs 1.Coꝛ.2
ſ̄.ca.67.§.3 ſancti, nõ dicã vos ſeruos ſed amicos. Seruus enim neſcit voluntatẽ dñi ſui. Vos au Iohan.15
tem dixi amicos, quia omnia quę audiui à patre meo, nota feci vobis. Rurſus Augu- 1.de tri.12
i.ca.67.§.3 ſtinus: Licet Chrũs ea nondũ nota fecerat diſcipulis, tñ certiſſime ac oportuno
in fine. tempore, vtpote in futuro ſeptimo eccleſiæ ſtatu, id facturus erat, ideo in præte-
ſ̄.ca.53.§.4 rito loquutus eſt ob futuroꝝ certitudinem.
X § Hinc Vbertinus ſedulo infert: Sicut in primo mũdi ſtatu, videlicet à Vbertinus.
creatione mũdi vſq; ad natiuitatẽ Chriſti, ſucceſſiue creuit doctrina fidei & illu-
minatio ſcripturaꝝ ac maior expreſſio prophetiaꝝ de Chro clariorq; veteris le
gis ex-

giſexplicatio,ſic in ſecundo mundi ſtatu, id ē,tēpore gratiæ & noui teſtamenti,
magis ac magis illuminaṫ,& explicaṫ Chriſtiana veritas: ergo in tertio mundi ſta
tu.ſ. à ſecūdo Chriſti aduentu vſq; ad finē mūdi, per influentiā ſpiritus ſancti ſcri g̃.c.35.i pri.
ptura ſacra apertiſſime patebit. Nam ſicut nouū teſtamentū eſt porta veteris teſta g̃.ca.9.infi.
menti,ſic iſte ſtatus ſpiritus ſancti erit generalis porta vtriuſq; teſtamenti: qa hūc &j̃.c.70 §7
ſequetur octauus ſtatus qui eſt gloriæ ſempiternæ

XI § Demū in illo ſeptimo ſtatu finieṫ carnalis eccleſiā, quæ prius maxi-
me in præſentibus quinto & ſexto ſtatibus carnalitatē terrenæ vitæ ſecuta, tūc ſpi
ritualē ſequeṫ vitā,in qua ſumme pficieṫ eccleſia. Siquidē Iudæi & omēs tribus Iſ- g̃ c.61.§.9 et
rael vnà cū cæteris gentibus totius terrarū orbis ad fidē Chriſti conuertenṫ: Teſte j̃.c.67.§.4.
Roma.11 Apoſtolo,dicēte: Cæcitas ex parte cōtingit in Iſrael,donec plenitudo gentiū in- g̃.c.68.§.11.
Eſa.59.ad fi. traret,& ſic omīs Iſrael ſaluus fieret,ſicut ſcriptū eſt: Veniet ex Syon qui eripiat & &.§.15.infi.
Deute.4.& auertat impietatē ab Iacob. Et alibi ad Iſrael ſcriptura inqt: Nouiſſimo aūt tpe re-
ca.30. uerteris ad dn̄m deū tuū & audies vocē eius. Tūc quoq; ſcd̄m Auguſtinū effectuali
Auguſti. ad ter cōplebiṫ præconiū hoc: In omnē terrā exiuit ſonus eorū &c. Et vbicūq; prædi- Aliter, g̃.c.
Eſichium catū fuerit hoc euangeliū in vniuerſo mūdo, vbi Chr̄us ſubiūgit: Et tūc veniet cō 10.§.3.
Pſalm̄.18 ſummatio: Quæ in huiuſcemodi ſeptimo ſtatu apparebit,& quā Pſalmiſta præui g̃.c.62.§.12
Mat.26. dit,dicens: omnis conſummationis vidi finem. &j̃.c.70.§2

Pſalm̄.118.li XII § Porro omīs eccleſiæ ſtatus pro hominū fragilitate paſſus eſt defe- g̃.c.60.§.8.
tera Lame. ctum: amplior vtiq; numerus malorū fuit q̄ bonorū in ſtatibus ſingulis, quoniā ſtul g̃.c.59.§.3
Ecci.1 torū infinitus eſt numerus. In ipſo aūt ſtatu pacifico præſumiṫ fore ampliorē ſeu va g̃.c.60.§.4
lidiorē bonorū, quàm malorū multitudinē ſeu potentiā potiſſime reſpectu quin- &g̃.c.17 §4
Apo.21. ti & ſexti ſtatus Babylonicæ meretricis, quę in adulterijs alijſve maleficijs iactabat g̃.c.62.§.9
Eſa.62 ſe eſſe ſponſam & vxorē agni. Sed ſponſus deus nō gaudet ſup tali ſpōſa, qa obli- g̃.c.50.§.8.
Hiere.2.&11 ta eſt ornamēti ſui,& faſciæ pectoralis ſuæ,ac in domo dei fecit ſcelera multa,nec- g̃.c.46.§.12
non adulterino coitu iuncta eſt peruerſitatibus myſtici Antichriſti. Tēpore tandē g̃.c.60.§.8.
magni Antichriſti ipſa eccleſia magis erit in ſummo malitiæ præcipitio, vnde gra in fine,&.j̃.
uiſſimo lapſu funditus ruet. In ſeptimo tamē ſtatu reſtaurata vlterius pace & tran- c.67.in fine.
quillitate frueṫ,ligato Satana: Qui interim ad modicū tp̄s rurſus ſolueṫ cū crudeli- g̃.c.61.§.15.
tate acerbiori. Nam cū apertū eſſet ſeptimū ſigillū, factū eſt ſilentiū in cœlo, id eſt &j̃.c.98.§.6
in eccleſia militāte, quaſi media hora, qua repentina pacis interruptio ſignificaṫ p j̃.c.69.p to.
Gog patrāda. De hoc ſeptimo eccleſię ſtatu plura dicentur infra. Nota, hic ſtatus g̃.eo.§.3.in
ſpecialiter nūcupaṫ ſeptimus eccleſiæ ſtatus, ſed generaliter totius mūdi eſt tertius fine
ſtatus. Gerit em̄ imaginē ſpiritus ſancti & futuræ beatitudinis ſempiternæ. Ideo j̃.c.67.p to.
eiuſdem mundi triplex ſtatus hic deſcribendus eſt.

¶De triplici ſtatu totius mundi, & de cœna dei triplici.

Capitulum LXVII.

Coloſſ.1 GEneralis ſtatus & curſus vniuerſi mundi tripharium partitur, & quilibet
ſtatus vno Chriſti aduentu,& cū vna eius cœna concludiṫ: Mundus em̄
in primogenita dei imagine conditus eſt, imago dei patris & filij & ſpi-
Hiere.31 ritus ſancti. Primus mūdi ſtatus cenſeṫ eſſe dei patris, cuius ſola perſona à
Pſalm̄.75 mundi creatione vſq; ad nouū teſtamentū innotuit in Iſrael, cui dn̄s factus eſt pa-
Iohā.17. ter, quia notus in Iudæa deus, quem mūdus non cognouit. Fuit aūt iſte ſtatus pri-
Apo.4 mus tp̄ibus legis naturalis & ſcriptæ, qbus tēporibus ſucceſſiue claruerunt duode- g̃.ca.9. vſq;
cim patriarchæ, totidemq; prophetæ tanquā vigintiquatuor ſeniores. In eodem ad.§.6.&.j̃.
quoq; primo generali ſtatu tranſierunt ſex primæ ætates vſq; ad finem veteris te eodem.§.2.
ſtamenti, quod concluſum & adimpletum eſt cū primo Chriſti aduentu, necnō cū g̃.c.9.§.7&
Matth.26 prima cœna, quā Chriſtus cum ſuis diſcipulis celebrauit in grām redēptionis. Et g̃.c.62.§.8.
Roma.6 non diciṫ prandiū, ſed cœna paſſionis, quia poſtq̄ ſemel paſſus eſt, non iterū patieṫ, &.j̃.eo.§.1.
iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur.

I § Primus itaq; mundi ſtatus, id eſt, vetus teſtamentum finitur, ac ſecū-
dus generalis ſtatus, id eſt, nouum teſtamētum inchoatur in illa prima Chriſti cœ
Matth.26 na, quæ appellatur redemptionis. Ad eam vtpote ad fidem catholicā, nos inuitat g̃.eo.in pri.
Gregori⁹ in dn̄s per ſuos ſeruos. Eſt autem figurata quando rex Darius fecit cœnam magnam g̃.c.15.§.25.
Homel. om̄ibus ſuis ſubditis, qui cum manducaſſent, tūc rex aſcēdit in cubiculo ſuo, id eſt, &.j̃.eo.§.6.